

עמת (חיפה) 50604-09-24 - מדינת ישראל נ' חמודה מועדי (עציר)

עמ"ת (חיפה) 50604-09-24 - מדינת ישראל נ' חמודה מועדי מחוזי חיפה

עמ"ת (חיפה) 50604-09-24

מדינת ישראל

נגד

חמודה מועדי (עציר)

בית המשפט המחוזי בחיפה

[20.09.2024]

כבוד השופט זיו אריאלי

החלטה

1. בפני ערר על החלטת בית משפט השלום בחדרה מיום 18.9.24 [מ"ת 49114-09-24], במסגרתה הורה בית המשפט קמא על שחרורו של המשיב בתנאים מגבילים.
2. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של סחיטה באיומים. על פי כתב האישום הגישו המתלוננים, שותפים עסקיים ובעלי חברת יזמות, הצעה במכרז לרכישת זכויות בנכס בדאלית אל כרמל. ביום 1.2.24 קיבל אחד המתלוננים הודעה לפיה הצעתם נקבעה כזוכה במכרז. בהתאם לכך העבירו המתלוננים לחשבון נאמנות תמורה בסך 11.5 מיליון ₪. החל מאותו מועד קיבלו המתלוננים סדרה של הודעות טקסט ושיחות טלפון אל מכשירי הטלפון שלהם, הנושאים תוכן מאיים ופוגעני, במטרה להניע אותם לוותר על הזכות שקיבלו בקרקע. במסגרת השיחות המאיימות הציג עצמו המשיב כ"משפחת אבו לטיף" ודרש כי המתלוננים "יירדו מהר" מעניין זכייתם במכרז. כתב האישום מפרט שורה של פניות שנעשו על ידי המשיב, החל מיום 1.2.24 בשעות הערב ועד יום 29.2.24. עוד צוין כי במקביל למסכת האיומים כלפי המתלוננת, הוצבו שתי מכולות במקרקעין (ללא תיאום, רצון או בקשה של המתלוננים), ועובר ליום 9.5.24 רוססה כתובת גרפיטי "אבו לטיף כפר ראמה אדמה" על המכולות.
3. עם הגשת כתב האישום הוגשה גם בקשת מעצר עד תום ההליכים. בדיון אשר התקיים ביום הגשת כתב האישום, הודיע ב"כ המשיב כי אינו חולק על קיומן של ראיות לכאורה. נטען כי המשיב נעדר עבר פלילי. מדובר בסחיטה לכאורה שבוצעה לפני חודשים ארוכים. הוצע לשחררו לחלופת מעצר בדאלית אל כרמל, בפיקוח מפקחים, תוך איסור שימוש בטלפון נייד או במחשב. המפקחים נחקרו במהלך הדיון.
4. בהחלטתו קבע בית המשפט קמא כי קיימת, "באופן ברור", עילת מעצר שעניינה מסוכנות. בית המשפט קמא עמד על חומרת העבירה, הקושי לאתר את מי "שעומד בלב הפעילות העבריינית". צוין כי המתלוננים מימשו את זכייתם במכרז, אך עדיין המסוכנות אינה רק כלפי המתלוננים ועל כן יש לוודא כי חלופת המעצר לא תאפשר הישנות של ביצוע עבירות. נקבע כי בהינתן העובדה שהחלופה ראויה, המעשים המיוחסים למשיב בוצעו בחודש פברואר, לחובתו אין הרשעות קודמות - הרי שהכף נוטה לטובת חלופת המעצר.

5. מכאן הערר. לטענת העוררת, היה על בית המשפט קמא להעמיק הבדיקה בעניין מיהות העושה, וזאת על דרך של הזמנת תסקיר שירות מבחן בעניינו. לא די בהתרשמות מהמפקחים, נוכח חומרת העברה, השלכת פגיעתו הרעה של המשיב - לא רק על נפגע העבירה אלא גם על רשויות החוק, המנהל התקין והסדר הציבורי. נטען כי החלופה אליה שוחרר המשיב אינה נותנת מענה הולם למסוכנות.
6. המשיב סומך ידיו על החלטת בית המשפט קמא, מנימוקיה. נטען כי בית המשפט קמא קיים דיון מעמיק וממושך, דן בכל טענות הצדדים ומצא את החלופה ראויה, לאחר שבחן את מערך הפיקוח המוצע.
7. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים נחה דעתי כי דין הערר להידחות. לא מצאתי כי נפלה שגגה בהחלטתו המפורטת של בית המשפט קמא.
8. כאמור, אין מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה. ברי כי המעשים המיוחסים למשיב מקימים עילת מעצר, ובדין קבע בית המשפט קמא כי עילת המעצר שעניינה מסוכנות - ברורה. אוסיף, כי בעבירות של סחיטה באיומים קמה גם עילת מעצר שעניינה שיבוש מהלכי משפט. לא אחת נקבע, כי בעבירות מסוג זה קיים חשש אינהרנטי לשיבוש הליכי משפט בדרך של הטלת מורא ופחד על המתלוננים [השווה בש"פ 4120/11 דדוש נ' מדינת ישראל (6.6.2011)].
9. על אף האמור, ועל אף שעבירות סחיטה באיומים הן מסוג העבירות המצדיקות בדרך כלל מעצר עד תום הליכים [ר' למשל בש"פ 11271/03 מדינת ישראל נ' אלפרון] - ימצאו גם מקרים בהם בתי המשפט, על ערכאותיהם השונות, הורו על שחרור לחלופת מעצר של נאשמים בעבירות סחיטה באיומים. במסגרת השיקולים אם להעדיף את חלופת המעצר אם לאו - יש ליתן משקל משמעותי לעבר הפלילי. קיומו של עבר פלילי מגדיל את החשש והמסוכנות הנשקפת מהמאיים [השווה בש"פ 4516/11 פרץ ואח' נ' מדינת ישראל].
10. בענייננו, וכעולה מהחלטת בית המשפט קמא, חברו מסר שיקולים המטים את הכף לטובת שחרור. המשיב, יליד 1976, ולחובתו אין הרשעות קודמות. המעשים המתוארים בכתב האישום, נעברו כשבעה חודשים טרם המעצר וכתב האישום. אין בפניי אינדיקציה לכך שבמהלך אותם חודשים הסתבך המשיב באירועים פליליים נוספים. אף השפעת האיומים ונזקייהם - מוגבלים יחסית. המתלוננים לא משכו את ידיהם מהמכרז, מימשו את זכותם, קיבלו חזקה בקרקע ואף החלו בביצוע פעולות לבנייה עליה.
11. על כך יש להוסיף כי בית המשפט קמא התרשם באופן בלתי אמצעי מהמפקחים, ומצא כי הם מבינים את תפקידם ומחויבים לפקח על המשיב. להתרשמות זו של הערכאה הדיונית ממערך הפיקוח האנושי - יש לתת משקל [השווה בש"פ 9984/17, 9998 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלוני]. אף מקובלת עלי קביעת בית המשפט קמא כי במקרים בהם ניתן להתרשם כי החלופה המוצעת נותנת מענה נכון וראוי לעילות המעצר, אין הכרח בהמתנה לקבלת תסקיר. הדברים נכונים ביתר שאת בענייניו של מי שאין לחובתו הרשעות קודמות, ואשר העבירה המיוחסת לנאשם, בנסיבותיה - אינה שוללת מניה וביה שחרור לחלופה.
- בש"פ 27/15 יונס נ' מדינת ישראל נאמרו הדברים הבאים, היפים גם לענייננו:
- "לעיתים המעשה והעושה הם כאלה שבית המשפט מתרשם כי ניתן להסתפק בחלופת מעצר. פעמים רבות בית המשפט עצמו יכול לבחון את טיב החלופה ולעמוד על קנקנם של המפקחים והערבים. אלא שבהאידינא, ההסתמכות ה'אוטומטית' על שירות המבחן גורמת לכך שבית המשפט משהה את החלטתו עד לקבלת תסקיר מעצר, בכך נמצאנו מאריכים מעצרו של הנאשם שלא לצורך".
12. בסופו של יום בית המשפט מצא כי יש בתמהיל של תנאים מגבילים - מעצר בית מלא, פיקוח אנושי ראוי, ערבויות כספיות, איסור שימוש בטלפון/מחשב - כדי להפחית את עוצמתן של עילות המעצר ולאפשר שחרור לחלופת מעצר. אף יש לזכור בהקשר זה כי אין ציפייה שחלופת המעצר תאיין מסוכנות באופן מוחלט. בפסיקה נקבע לא אכן כי השאלה שיש להכריע בה היא אם יש בחלופת המעצר כדי להקהות עוקצה של מסוכנות ואת החשש משיבוש הליכים ברמה "סבירה" או "מתקבלת על הדעת" [ר' למשל בש"פ 5674/13 מדינת ישראל נ' כהן; בש"פ 4658/15 פישר נ' מדינת ישראל].
13. נראה, כי חלופת המעצר בענייניו של המשיב אכן עונה על תנאי זה, ומקשה את עוקצן של עילות המעצר לכדי מידה מתקבלת על הדעת. משכך, הרי שהחלטת בית המשפט קמא סבירה, ולא מצאתי מקום להתערב בה.
14. הערר נדחה לפיכך. המשיב ישוחרר בתנאים שנקבעו בהחלטת בית המשפט קמא. המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים.
- ניתנה היום, י"ז אלול תשפ"ד, 20 ספטמבר 2024, בהעדר הצדדים.